

Ipilimumab

Ipilimumab: Polish

Czym jest ipilimumab?

Ipilimumab (YERVOY®) wykorzystywany jest do leczenia:

- zaawansowanego czerniaka
- zaawansowanego raka nerki (nerkowokomórkowego).

Niekiedy może być zastosowany w leczeniu innych rodzajów nowotworów w ramach badań klinicznych. Podane tutaj informacje najlepiej czytać w połączeniu z naszymi ogólnymi informacjami o rodzaju nowotworu, na jaki cierpi dana osoba.

Ipilimumab to lek immunoterapeutyczny. Można go także nazwać inhibitorem punktów kontrolnych. Zanim osoba z nowotworem wyrazi zgodę na poddanie się opisanemu tutaj leczeniu, lekarz omówi, na czym ono polega i jakie mogą być jego skutki uboczne.

Jak podawany jest ipilimumab?

Zazwyczaj ipilimumab podaje się w trybie ambulatoryjnym. Ipilimumab można przyjmować sam lub razem z innymi lekami antynowotworowymi, takimi jak niwolumab.

Podczas leczenia zazwyczaj odbywa się wizyty u onkologa, pielęgniarki specjalisty i farmaceuty specjalisty. W niniejszej ulotce osoby te określamy mianem lekarza, pielęgniarki lub farmaceuty.

Przed lub w dniu podania leków pielęgniarka lub pracownik laboratorium może pobrać od pacjenta próbkę krwi. Przed rozpoczęciem leczenia chory zostaje zbadany przez lekarza lub pielęgniarkę. Pytają oni pacjenta o samopoczucie. Jeśli wyniki badania krwi są prawidłowe, farmaceuta przygotowuje leki.

Ipilimumab podaje się w formie kroplówki (wlewu dożylnego). Trwa to około 90 minut.

Schemat leczenia

Zazwyczaj podaje się ipilimumab co trzy tygodnie, w trakcie maksymalnie czterech zabiegów. Lekarz, pielęgniarka lub farmaceuta omawia z chorym plan leczenia.

Możliwe skutki uboczne

Opisujemy tutaj główne skutki uboczne leczenia. Przedstawiamy także niektóre inne możliwe skutki uboczne.

U jednej osoby mogą wystąpić niektóre z opisanych tutaj skutków ubocznych, jednak mało prawdopodobne jest, że wystąpią u niej wszystkie. Jeśli osoba przyjmuje także inne leki przeciwnowotworowe, może doświadczać skutków ubocznych, które nie zostały tutaj omówione. Należy zawsze poinformować lekarza, pielęgniarkę lub farmaceutę o zaobserwowanych skutkach ubocznych.

Lekarz może przepisać leki, które pomagają ograniczać niektóre ze skutków ubocznych. Należy przyjmować leki ściśle według zaleceń pielęgniarki lub farmaceuty. Dzięki temu istnieje wyższe prawdopodobieństwo ich skuteczności. Informacji na temat łagodzenia skutków ubocznych udziela pielęgniarka. Większość skutków ubocznych zaczyna ustępować po zakończeniu leczenia.

Poważne lub później występujące skutki uboczne

Niektóre metody leczenia nowotworów mogą mieć poważne skutki uboczne. W rzadkich przypadkach mogą być one zagrożeniem dla życia. Lekarz lub pielęgniarka mogą wyjaśnić ryzyko wystąpienia takich skutków ubocznych u danej osoby.

Opisane tutaj leczenie może mieć skutki uboczne, które wystąpią po jakimś czasie. Może do tego dojść kilka tygodni, miesięcy czy nawet ponad rok po zakończeniu leczenia.

W razie wystąpienia jakichkolwiek objawów lub skutków ubocznych podczas leczenia lub po jego zakończeniu należy natychmiast skontaktować się z lekarzem lub szpitalem. Skutki uboczne mogą mieć poważne konsekwencje, jeśli nie będą leczone.

Karta ostrzegawcza pacjenta

Lekarz, pielęgniarka lub farmaceuta da pacjentowi kartę z informacjami o jego leczeniu. Ważne jest, aby podczas leczenia i po jego zakończeniu zawsze mieć tę kartę przy sobie. Należy okazać ją każdemu lekarzowi lub innemu pracownikowi służby zdrowia, z którym ma się do czynienia.

Kontakt ze szpitalem

Pacjent otrzyma od pielęgniarki numery telefonów do szpitala. Jeśli poczuje się źle lub będzie potrzebować porady, może zadzwonić pod podane numery o dowolnej porze przez całą dobę. Należy zapisać te numery w telefonie lub trzymać je w bezpiecznym miejscu.

Czasami skutki uboczne mogą stać się poważne bardzo szybko. W przypadku pojawienia się nowych objawów lub skutków ubocznych należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem.

Więcej informacji

Nie możemy wymienić wszystkich możliwych skutków ubocznych tego leczenia. Istnieją pewne rzadko występujące skutki uboczne, które nie zostały tutaj przedstawione. Więcej informacji na ten temat można znaleźć w elektronicznym kompendium leków (eMC) na stronie www.medicines.org.uk/emc.

Skutki uboczne występujące podczas leczenia

Reakcja alergiczna

Niektórzy pacjenci wykazują w trakcie leczenia reakcję alergiczną na opisywany tutaj lek. Niektóre z możliwych objawów reakcji alergicznej:

- uczucie gorąca lub rozpalenie widoczne na twarzy
- wysypka na skórze
- świąd
- dreszcze
- zawroty głowy
- ból głowy
- brak tchu
- obrzęk twarzy lub ust
- ból pleców, brzucha lub w klatce piersiowej.

W trakcie leczenia pielęgniarka kontroluje stan pacjenta pod kątem ewentualnych oznak reakcji alergicznej. Jeśli pacjent poczuje się źle lub wystąpią u niego którekolwiek z powyższych objawów, należy niezwłocznie ją o tym poinformować. Jeśli reakcja alergiczna zostanie potwierdzona, pacjent zostanie szybko poddany leczeniu.

Niekiedy reakcja alergiczna może wystąpić kilka godzin po przyjęciu leku. W przypadku wystąpienia powyższych objawów lub złego samopoczucia po przyjeździe do domu pacjent powinien natychmiast skontaktować się ze szpitalem.

Główne skutki uboczne

Niektóre z opisanych tutaj skutków ubocznych występują rzadko. Ważne jest jednak, aby o nich wiedzieć. Mogą one stać się poważne, jeśli pacjent spróbuje leczyć się sam. W każdym przypadku wystąpienia opisanych tutaj skutków ubocznych podczas leczenia lub po jego zakończeniu należy natychmiast skontaktować się z lekarzem lub szpitalem.

Biegunka lub bóle brzucha

Pacjent może mieć biegunkę lub bóle brzucha.

W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu któregokolwiek z poniższych objawów należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem:

- oddawanie stolca ponad 4 razy dziennie
- budzenie się w nocy, aby oddać stolec
- ból brzucha
- wymioty
- krew lub śluz w stolcu
- gorączka wynosząca ponad 37,5°C (99,5°F).

Niekiedy trzeba udać się do szpitala w celu otrzymania płynów w postaci kroplówki (infuzji) lub poddania się innemu leczeniu, np. przyjęcia sterydów.

Zmiany skórne

Opisane tutaj leczenie może powodować zmiany skórne, w tym:

- wysypkę
- świąd
- pojawienie się białych lub jaśniejszych plam na skórze.

Jeśli pacjent przebywa na słońcu, powinien stosować krem przeciwsłoneczny z wysokim filtrem (co najmniej SPF 30), aby chronić skórę. Jeśli podczas leczenia lub po jego zakończeniu pojawiły się jakieś zmiany skórne, należy zawsze natychmiast zgłosić je lekarzowi lub pielęgniarce. W takim przypadku pacjent może być zmuszony używać kremów, przyjmować sterydy lub inne leki. Lekarz może przerwać leczenie do czasu poprawy stanu skóry.

W rzadkich przypadkach występują zdecydowanie poważniejsze zmiany skórne. Może pojawić się wysypka, następnie pęcherze, a później skóra może się łuszczyć. Pacjent może też czuć się źle i mieć objawy grypopodobne, takie jak wysoka temperatura i ból stawów. Należy natychmiast skontaktować się z lekarzem lub szpitalem, jeśli wystąpią którekolwiek z tych objawów.

Wpływ na funkcjonowanie płuc

Opisane tutaj leczenie może powodować zmiany w płucach. W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu którejkolwiek z poniższych zmian należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem:

- brak tchu
- kaszel
- świszczący oddech
- gorączka wynosząca ponad 37,5°C (99,5°F).

Jeśli wcześniej istniejące problemy z oddychaniem nasiliły się, również należy poinformować o tym lekarza. Aby sprawdzić funkcjonowanie płuc pacjenta, może on zostać skierowany na badania. Jeśli ich wyniki nie będą pozytywne, pacjent może być zmuszony przyjmować sterydy lub inne leki.

Wpływ na wątrobę

Opisana tutaj terapia może wpłynąć na funkcjonowanie wątroby. Krew pacjenta będzie regularnie poddawana badaniom, aby sprawdzać, czy tak jest. Jeśli badania krwi wykażą zmiany w funkcjonowaniu wątroby, lekarz może przepisać pacjentowi sterydy.

Czasami zmiany dotyczące wątroby mogą być poważne. W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu któregokolwiek z poniższych objawów należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem:

- zażółcenie skóry lub oczu
- duża senność
- ciemny mocz
- niewyjaśnione sinienie lub krwawienie
- utrata apetytu.

Do momentu regeneracji wątroby pacjent może otrzymywać sterydy lub inne leki oraz być monitorowany.

Uczucie słabości, drętwienia i mrowienia

Opisane tutaj leczenie może wpływać na układ nerwowy. Nie jest to często występujący skutek, ale może mieć poważne konsekwencje, jeśli nie będzie leczony. Ten skutek uboczny może mieć na początku łagodną postać. W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu któregokolwiek z poniższych objawów należy natychmiast skontaktować się z lekarzem:

- kłopoty z zapinaniem guzików lub wykonywaniem innych precyzyjnych zadań
- uczucie słabości, drętwienia lub mrowienia w rękach, nogach lub twarzy
- bóle głowy
- niewyjaśniony ból w innych częściach ciała.

W takiej sytuacji pacjent może być zmuszony przyjmować sterydy lub inne leki.

Wpływ na nerki

Opisane tutaj leczenie może wpłynąć na funkcjonowanie nerek. Nie jest to często występujący skutek, ale może mieć poważne konsekwencje, jeśli nie będzie leczony. Aby sprawdzić, czy nerki funkcjonują prawidłowo, regularnie przeprowadza się badania krwi. Jeśli badania krwi wykażą zmiany w funkcjonowaniu nerek, lekarz może przepisać pacjentowi sterydy lub inne leki.

W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu któregokolwiek z poniższych objawów należy natychmiast skontaktować się ze szpitalem:

- brak oddawania moczu
- oddawanie bardzo małych ilości moczu.

Zmiany hormonalne

Opisane tutaj leczenie może wpłynąć na wytwarzanie hormonów przez organizm. Hormony kontrolują wiele różnych procesów zachodzących w organizmie. Aby sprawdzić poziom niektórych hormonów, pacjent będzie poddawany regularnym badaniom krwi. Lekarz może przepisać pacjentowi leki kontrolujące poziom hormonów oraz zmniejszające ryzyko wystąpienia skutków ubocznych takich jak:

- wzmożone pocenie się
- przyrost lub utrata wagi
- zawroty głowy lub omdlenia
- wzmożone uczucie głodu lub pragnienia
- utrata popędu seksualnego
- częstsze niż zazwyczaj oddawanie moczu
- bóle głowy, które nie ustępują.

W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu któregokolwiek z poniższych objawów należy natychmiast poinformować o nich lekarza:

Wpływ na funkcjonowanie serca

Leczenie opisanym tutaj lekiem może mieć wpływ na funkcjonowanie serca. Nie jest to częsty skutek uboczny, ale może mieć poważne konsekwencje. Pacjent może być poddawany badaniom, aby sprawdzić pracę jego serca. Takie badania mogą być przeprowadzane przed leczeniem, w jego trakcie lub nawet po jego zakończeniu.

W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu któregokolwiek z poniższych objawów należy natychmiast skontaktować się z lekarzem:

- ból lub ucisk w klatce piersiowej
- brak tchu lub zawroty głowy
- odczucie, że serce bije zbyt szybko lub zbyt wolno.

Jeśli objawy wywołane są przez opisane tutaj leczenie, pacjent może potrzebować sterydów. Przez jakiś czas jego stan może być monitorowany w szpitalu. Takie objawy mogą być także wynikiem innych chorób, ale ważne jest, aby od razu zgłosić się na badanie.

Inne możliwe skutki uboczne

Uczucie zmęczenia

Uczucie zmęczenia jest powszechnie występującym skutkiem ubocznym. Jednak niekiedy zmęczenie jest znakiem, że przyjmowane leki wpływają na poziom hormonów lub układ nerwowy, a to może wymagać leczenia.

W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu któregokolwiek z poniższych objawów należy natychmiast skontaktować się z lekarzem:

- pogłębiające się uczucie zmęczenia
- osłabienie lub dreszcze.

W razie odczuwania senności nie należy prowadzić pojazdów ani używać maszyn.

Nudności

Ipilimumab może wywoływać nudności. Lekarz może przepisać leki przeciwwymiotne. Zawsze należy zgłosić lekarzowi odczuwane nudności lub wymioty. Może on przepisać inne leki przeciwwymiotne, które okażą się skuteczniejsze.

Brak apetytu

Opisane tutaj leczenie może mieć wpływ na apetyt. Kłopoty z jedzeniem lub utratę wagi należy zgłosić pielęgniarce lub dietetykowi. Mogą oni udzielić porad w tym zakresie. Mogą zalecić pacjentowi przyjmowanie suplementów diety lub napojów.

Zaparcia

Opisana tutaj metoda leczenia może wywoływać zaparcia. Oto kilka rad, które mogą pomóc:

- Należy pić co najmniej 2 litry (trzy i pół pinty) płynów dziennie.
- Należy jeść produkty spożywcze zawierające duże ilości błonnika, takie jak owoce, warzywa i pełnoziarnisty chleb.
- Należy regularnie wykonywać niezbyt forsowne ćwiczenia fizyczne, takie jak krótkie spacerowanie.

W przypadku zaparcia należy poprosić personel szpitalny o poradę. Aby pomóc, lekarz może przepisać środki przeczyszczające.

Ból

Czasami odczuwalny jest ból w okolicy czerniaka. Ipilimumab może także powodować ból mięśni lub stawów, a także skurcze mięśni. O wystąpieniu któregokolwiek z tych skutków ubocznych należy powiadomić swojego lekarza. Może on przepisać leki przeciwbólowe lub inne leki, które pomogą przy tej dolegliwości. Jeśli ból nie ustąpi, należy poinformować o tym lekarza.

Ból mięśni i stawów

Opisane tutaj leczenie może wywoływać ból lub osłabienie mięśni, a także sztywność, ból lub obrzęk stawów. W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu któregośkolwiek z poniższych objawów należy natychmiast skontaktować się z lekarzem:

- ból, który nie występował wcześniej
- sztywność stawu, która nie występowała wcześniej
- opuchnięte lub zaczerwienione stawy.

Pacjent może otrzymać sterydy lub inne leki, np. przeciwbólowe.

Zmiany dotyczące włosów

Włosy mogą się przerzedzić. Można też zauważyć zmiany w strukturze lub kolorze włosów podczas leczenia. Włosy zaczną odrastać po zakończeniu leczenia.

Zaburzenia widzenia

Opisane tutaj leczenie może wpływać na oczy i wzrok. W razie wystąpienia podczas leczenia lub po jego zakończeniu któregośkolwiek z poniższych objawów należy natychmiast skontaktować się z lekarzem:

- ból lub obrzęk oczu
- wrażliwość oczu na światło
- zmiany dotyczące wzroku.

W takiej sytuacji pacjent może być zmuszony przyjmować sterydy lub inne leki. Może także musieć poddać się badaniu okulistycznemu.

Gromadzenie się płynów

Pacjent może przybrać na wadze albo mieć opuchniętą twarz, kostki lub nogi. Zazwyczaj stan ten powoli ustępuje po zakończeniu leczenia. Lekarz może przepisać leki, które pomogą zmniejszyć obrzęk.

Anemia (niski poziom czerwonych krwinek)

Opisane tutaj leczenie może zmniejszyć liczbę czerwonych krwinek. Komórki te transportują tlen w organizmie. Jeśli poziom czerwonych krwinek jest niski, można odczuwać zmęczenie lub mieć problemy z oddychaniem. Objawy takie należy zgłosić lekarzowi lub pielęgniarce. W razie znacznej anemii może zaistnieć potrzeba podania kroplówki uzupełniającej poziom czerwonych krwinek. Jest to nazywane transfuzją krwi.

Inne informacje

Prowadzenie pojazdów mechanicznych

Ipilimumab może wpływać na zdolność prowadzenia pojazdów mechanicznych. Nie należy prowadzić pojazdów w przypadku:

- zawrotów głowy
- nieostrego widzenia
- uczucia silnego zmęczenia.

W razie potrzeby uzyskania dodatkowych informacji należy porozmawiać z lekarzem.

Inne leki

Niektóre leki mogą wpływać na działanie ipilimumabu lub być dla pacjenta szkodliwe w trakcie jego przyjmowania. Dotyczy to również leków kupowanych w sklepie lub aptece. Należy poinformować lekarza o wszelkich przyjmowanych lekach, w tym preparatach witaminowych, lekach ziołowych i preparatach wspomagających.

Antykoncepcja

W trakcie leczenia i przez jakiś czas po jego zakończeniu należy powstrzymać się od stosunków seksualnych, których celem jest poczęcie dziecka. Leki mogą uszkodzić rozwijający się płód. Podczas przyjmowania leków należy używać skutecznych środków antykoncepcyjnych.

Karmienie piersią

Podczas opisanego tutaj leczenia kobiety nie powinny karmić piersią. Jest to spowodowane faktem, iż leki mogą przedostać się do organizmu dziecka z mlekiem matki.

Płodność

Niektóre leki stosowane w leczeniu nowotworów mogą wpłynąć na zdolność do zajścia w ciążę lub spłodzenia dziecka. W razie zaniepokojenia tym faktem należy porozmawiać o tym z lekarzem przed rozpoczęciem leczenia.

Leczenie z przyczyn nienowotworowych i leczenie stomatologiczne

W razie potrzeby uzyskania pomocy lekarskiej z powodów niezwiązanych z nowotworem należy zawsze poinformować lekarza i pielęgniarkę, że jest się objętym leczeniem przeciwnowotworowym. Należy okazać im kartę ostrzegawczą pacjenta. Należy podać dane kontaktowe onkologa prowadzącego, aby personel medyczny mógł się z nim skonsultować.

Jeśli potrzebne jest leczenie dentystyczne, należy porozmawiać z onkologiem lub pielęgniarką. Zawsze należy poinformować stomatologa o przyjmowanej terapii przeciwnowotworowej.

Mamy nadzieję, że przedstawione tutaj informacje okażą się pomocne. Możemy odpowiedzieć na wszelkie pytania, udzielić informacji i wsparcia przez telefon w języku polskim. Nasze usługi są bezpłatne. Wystarczy zadzwonić do nas pod numer **0808 808 00 00** (7 dni w tygodniu, w godz. 8:00–20:00) i poprosić po angielsku o możliwość rozmowy w preferowanym przez siebie języku.

Ostatnia edycja tekstu: 1 stycznia 2020 r.